

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

■ Tekst 1 De rede van Philippus en Perseus

Maximumscore 1

- 1 Iam non occultis a fratre petimur insidiis (regel 3-4).

Maximumscore 2

- 2 dicere is een infinitivus historicus; vocari hangt af van iussit.
Alleen scorepunten toekennen, indien beide vormen correct zijn toegelicht.

Maximumscore 1

- 3 De coniunctivus (drukt een doel uit) / qui / quos + coniunctivus.

Maximumscore 2

- 4 Twee van de onderstaande antwoorden:
Hij neemt (twee) lijfwachten mee.
De mannen, die de beide zoons mee naar binnen mogen nemen, zijn ongewapend.
Hij trekt zich terug naar het midden van het paleis.

Maximumscore 1

- 5 Wat de uitslag van het onderzoek ook zal zijn, in beide gevallen is de uitkomst ongunstig (zijn ene zoon blijkt een potentiële moordenaar of zijn andere zoon blijkt een bedrieger.)
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 1

- 6 ■ E

Maximumscore 2

- 7 Neque vos t/m flectere (regel 30-32).

Maximumscore 2

- 8 Het ligt niet voor de hand voorbeelden te ontlenen aan de geschiedenis van tegenstanders.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 2

- 9 ■ A

Maximumscore 1

- 10 Totdat een van de beide zoons / broers dood is.

Maximumscore 2

- 11 • Zijn vader wil eerst zien en dan geloven
• Perseus is maar een tweederangskind
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Maximumscore 1

- 12 Perseus suggereert hier dat Demetrius, na zijn broer uit de weg te hebben geruimd, ook zijn vader zal vermoorden.

Maximumscore 1

- 13 dan mag ik toch zeker een beroep doen op u (die mijn vader bent).

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Tekst 2 De beklimming van de berg Haemus	
Maximumscore 2	
14 ☐ a. Dat Philippus een aanval op Rome voorbereidde Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
b. (qua proxime itinera ad mare Hadriaticum atque Italiam ducerent, quaeque) ratio belli (futura esset) (regel 18-19)	<u>1</u>
Maximumscore 1	
15 ☐ Hij noemt de Alpen.	
Maximumscore 1	
16 ☒ c	
Maximumscore 2	
17 ☐ quis correspondeert met se	<u>1</u>
tota gente correspondeert met duos filios	<u>1</u>
Maximumscore 1	
18 ☐ Dat de voorkeur van Philippus voor zijn opvolging uitging naar Perseus. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
19 ☐ a. De formulering voor het ogenblik / in praesentia suggereert dat het later wel anders zal worden	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
b. Met de mededeling dat Demetrius minder risico had gelopen wanneer hij alleen naar Macedonië zou zijn teruggekeerd	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
20 ☒ A	
Maximumscore 1	
21 ☐ Dat men verschillende bergen, zeeën en rivieren vanaf één punt kon zien. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Tekst 3 De dood van Demetrius	
Maximumscore 1	
22 ☐ suis; vader en broer Alleen scorepunt toekennen, indien beide elementen in het antwoord voorkomen.	
Maximumscore 1	
23 ☒ D	
Maximumscore 1	
24 ☐ fratri proditur indicatur patri	
Maximumscore 3	
25 ☐ a. Er blijkt uit dat Demetrius begerig was naar de koningsmacht Onjuist: Dat er uit blijkt dat hij een moord beraamde Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
b. (maxime falsae litterae T. Quincti) urgebant (regel 21-22)	<u>1</u>
c. Er zijn mensen omgekocht om met hem mee te gaan Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
<hr/>	
Maximumscore 1	
26 ☐ Demetrius	
Maximumscore 3	
27 ☐ 1. De bijzin cum t/m sese wordt als een hoofdzin vertaald	<u>1</u>
2. De genitivus fratris wordt als lijdend voorwerp vertaald	<u>1</u>
3. Het hoofdwerkwoord torquebatur wordt vertaald als een deelwoord Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
Maximumscore 1	
28 ☐ dicitur regel 26 Onjuist: dicitur regel 28. Alleen scorepunt toekennen, indien het regelnummer erbij is vermeld.	

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 29 Maximumscore 1 Tum Africanus fratri (kolon 30) inquit Toen zei Africanus tegen / tot zijn broer	
toen (voegwoord)	<u>0</u>
van de broer / de broers	<u>0</u>
broer Africanus	<u>0</u>
Kolon 30 Maximumscore 2 "Iter, (kolon 29 en 31) ego quoque approbo. De tocht / reis / route / weg / doortocht keur ook ik goed	
vrije doortocht	<u>0</u>
wederom	<u>0</u>
aan / voor / door ieder	<u>0</u>
tot tevredenheid voltooien	<u>0</u>
bewijzen / betuigen / laten blijken	<u>0</u>
heel goed	<u>0</u>
ik keur goed (quoque niet vertaald)	<u>1</u>
Kolon 31 Maximumscore 2 quod insistis, Luci Scipio, die jij betreedt / inslaat, Lucius Scipio	
omdat	<u>0</u>
achtervolgen / in het nauw brengen / stilstaan / ophouden	<u>0</u>
jullie betreden / betraden	<u>0</u>
jij betrad	<u>0</u>
staan op	<u>1</u>
van Lucius	<u>0</u>
Luci	<u>1</u>
Scipius	<u>1</u>
Kolon 32 Maximumscore 2 Sed totum id vertitur in voluntate Philippi, maar dit / deze hangt geheel af van de bereidwilligheid van Philippus,	
Niet fout rekenen: dit geheel hangt af van Philippus hangt geheel af	<u>0</u>
hing af	<u>0</u>
Philippi	<u>1</u>
Kolon 33 Maximumscore 2 qui (kolon 34) et iter et commeatus et omnia (kolon 35) nobis suppeditabit. die (en) de vrije doortocht (en) proviand en alles / alle dingen aan ons zal verschaffen.	
verschafft	<u>1</u>
verschafte / heeft verschafft	<u>0</u>

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 34 Maximumscore 2 si imperio nostro fidus est, als hij ons gezag / rijk / onze macht / heerschappij trouw is,	
Niet fout rekenen: betrouwbaar voor	
of	<u>0</u>
door onze macht	<u>0</u>
bevel / bevoegdheid	<u>1</u>
als ons gezag trouw is	<u>0</u>
als het gezag trouw aan ons is	<u>0</u>
nauwgezet	<u>0</u>
Kolon 35 Maximumscore 2 quae in longo itinere exercitus alunt iuvantque, die op een lange tocht (de) legers / een / het leger voeden en helpen,	
omdat	<u>0</u>
opvoeden / groot brengen	<u>0</u>
verheugen / vermaken	<u>0</u>
Kolon 36 Maximumscore 1 Si is destituit, (Maar) als hij / deze / die medewerking weigert,	
of	<u>0</u>
weigerde	<u>0</u>
Kolon 37 Maximumscore 2 nihil per Thraciam satis tutum habebis. zul jij door / in Thracië niets helemaal veilig hebben / heb jij / zal er voor jou in Thracië niets helemaal veilig zijn.	
Niet fout rekenen: helemaal niets	
Thraciam	<u>1</u>
beschermer / voogd	<u>0</u>
jij had	<u>0</u>

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
------------	-----------------

Kolon 38

Maximumscore 2

Itaque prius regis animum explorari placet.

Dus / daarom behaagt het / lijkt het (mij) goed dat eerst / eerder / tevoren de gezindheid / houding / mening / opvatting / stemming van de koning beproefd / onderzocht / verkend wordt / om de houding van de koning te onderzoeken.

Niet fout rekenen: en zo

Niet fout rekenen: geest

vroeger / liever

de eerste koning

de vroegere gezindheid

het behaagt de koning

ziel

zoeken

het is aannemelijk / men besluit

tot rust brengen

1

0

0

0

1

1

0

0

Kolon 39

Maximumscore 1

Optime explorabitur,

Deze / hij zal het best onderzocht worden / wordt het best onderzocht,

Niet fout rekenen: zeer goed

goed

de beste zal onderzocht worden

hij zal onderzoeken / onderzocht

0

0

0

De woorden si t/m mittetur zijn voorvertaald.

Kolon 40

Maximumscore 2

Tiberius Sempronius Gracchus (kolon 41 en 42) ab Amphissa (kolon 43) die tertio Pellam pervenit.

Tiberius Sempronius Gracchus bereikte / kwam op de derde dag / na twee dagen van / vanaf / uit Amphissa aan in Pella.

Niet fout rekenen: komt aan

drie dagen van Amphissa

door Amphissa

Pellam

grondig onderzoeken

1

1

1

0

De woorden longe t/m iuvenum zijn voorvertaald.

Kolon 41

Maximumscore 1

ad id delectus,

hiertoe uitgekozen

naar / bij

hem

geliefd

keuze / lichte

0

0

0

0

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 42 Maximumscore 2 per dispositos equos prope incredibili celeritate door / met langs de hele route klaarstaande paarden met een bijna ongelooflijke snelheid	
gedurende	<u>0</u>
dicht bij / bijna langs de hele route klaarstaand	<u>0</u>
ruiters	<u>0</u>
ongeloofwaardig door snelheid	<u>0</u>
Kolon 43 Maximumscore 1 – inde enim est dimissus – want daarvandaan was / is / werd hij uitgezonden / (weg)gezonden	
sindsdien / daarom	<u>0</u>
vrijlaten / opheffen / verstoten	<u>0</u>
Kolon 44 Maximumscore 1 In convivio rex erat De koning was bij een gastmaal / banket / feest	
er was een koning / hij was koning bij een feestmaal	<u>0</u>
de koning leefde samen	<u>0</u>
Kolon 45 Maximumscore 2 et in multum vini processerat. en was zich te buiten gegaan aan veel wijn.	
ging zich te buiten	<u>1</u>
vele wijnen	<u>1</u>
Kolon 46 Maximumscore 2 Ea ipsa remissio animi suspicionem dempsit (Juist) deze / die zorgeloze stemming (zelf) nam de verdenking / het vermoeden weg	
zij nam weg	<u>0</u>
door die zorgeloze stemming nam hij de verdenking weg	<u>1</u>
het omhoogkijken	<u>0</u>
Kolon 47 Maximumscore 1 novare eum quicquam velle. dat hij vijandige bedoelingen had.	
dat zij vijandige bedoelingen hadden	<u>0</u>
dat hij vijandige bedoelingen heeft	<u>0</u>

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 48 Maximumscore 2 Et tum quidem comiter acceptus est hospes. En toen is hij vriendelijk als gast ontvangen. / En toen is / werd de gast (echter) vriendelijk ontvangen / behandeld.	
toen voegwoord	<u>0</u>
aannemen	<u>0</u>
vriendelijke gast	<u>0</u>
gastheer	<u>0</u>
vijand	<u>0</u>
Kolon 49 Maximumscore 1 Postero die (kolon 50, 51, 52 en 53) vidit. De volgende dag zag hij	
ziet	<u>0</u>
Kolon 50 Maximumscore 2 commeatus exercitui paratos esse benigne, dat (de) proviand voor het leger welwillend / royaal / vrijgevig in gereedheid was gebracht	
Indien de a.c.i.'s in kolon 50, 51 en 52 niet zijn herkend als afhankelijk van vidit, maar vidit is wel vertaald (bijvoorbeeld: en dat zag hij), voor de betreffende drie kola samen maximaal 2 scorepunten toekennen.	
Indien niet herkend als a.c.i. afhankelijk van vidit (en vidit niet vertaald)	<u>0</u>
van het leger	<u>1</u>
door het leger	<u>0</u>
voorbereiding(en)	<u>0</u>
werd gebracht	<u>1</u>
hij zag welwillend	<u>0</u>
Kolon 51 Maximumscore 2 pontes in fluminibus factos esse, dat er / de bruggen in / over (de) rivieren gemaakt waren,	
Indien niet herkend als a.c.i. afhankelijk van vidit (en vidit niet vertaald)	<u>0</u>
een brug	<u>0</u>
een / de rivier	<u>0</u>
gemaakt werden	<u>1</u>
Kolon 52 Maximumscore 2 vias (kolon 53) munitas esse dat er / de wegen waren aangelegd / bestraat / versterkt / verschanst	
Indien niet herkend als a.c.i. afhankelijk van vidit (en vidit niet vertaald)	<u>0</u>
dat er versterkte wegen waren	<u>1</u>
aangelegd werden	<u>1</u>
Indien ook in kolon 50 en 51, hier niet meer aanrekenen.	

Eindexamen latijn vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Kolon 53

Maximumscore 2

ubi transitus difficiles erant,
waar de doortocht(en) moeilijk was / waren,

Niet fout rekenen: / waar (een) moeilijke doortocht(en) was / waren
zodra

0
